

brieven

Deel uw mening in de brievenrubriek. Mail de redactie: checkpoint@mpg.today o.v.v. brieven. Of stuur uw brief naar Checkpoint, rubriek brieven, Postbus 862, 1180 AW Amstelveen. De redactie behoudt zich het recht voor brieven te redigeren, in te korten of niet te plaatsen.

Indieonderzoek (1)

In 2016 is het boek 'De brandende kampongs van generaal Spoor' gepubliceerd. Dit gaf aanleiding tot vragen. Het kabinet heeft gereageerd met de Kamerbrief van 2 december 2016. Ik raad iedereen aan om die eerst te lezen. Voor mij is dit een belangrijke referentie om vanaf 17 februari naast de inhoud van het onderzoek te leggen. In de Kamerbrief erkent het kabinet dat een nieuw onderzoek een onmiskenbare impact zal hebben op het welzijn van de veteranen. Dat was een vooruitziende blik, maar de reacties zijn verschillend van klank. Een verbreding van de aandacht voor een periode in de geschiedenis heeft meestal ook tot gevolg dat de eenduidigheid van mening verdwijnt. Niet iedereen uit zich publiekelijk maar houdt zijn of haar mening voor zichzelf. Dat is voor mij belangrijk want ik ben inspecteur voor alle veteranen met al hun verschillende belevingen, standpunten en meningen. Ik hoor drie prominente zorgpunten.

1. Het onderzoek zou te veel gericht zijn op geweld en dan ook nog eenzijdig door alleen de focus te leggen op het geweld van Nederlandse zijde.
2. Het werk van Limpach is niet de aanleiding voor dit onderzoek, maar eerder het uitgangspunt.
3. Het onderzoek zou 17 augustus 1945 erkennen als de onafhankelijkheidsdatum van Indonesië en daarmee de aanwezigheid van Nederlandse militairen een andere juridische status geven. De titel van het slotstuk 'over de grens' met als subtitel 'Nederlands extreem geweld in de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog' wekt ook bij mij de

indruk dat er al een conclusie is opgenomen in deze titel. Of dit ook echt zo is, moet blijken als het slotwerk en de diverse deelpublicaties bestudeerd zijn. Over de onafhankelijkheidsdatum kan ik zeggen dat Nederland de datum van 27 december 1949 hanteert als formele onafhankelijkheidsdatum. Op die dag droeg Nederland de soevereiniteit over aan Indonesië. Volgens Nederland staat dat historisch en internationaal juridisch vast en kan niet zomaar veranderd worden.

Ik heb niet de illusie dat iedereen blij wordt van de onderzoeksresultaten. Er zijn namelijk meerdere gemeenschappen, die ieder hun eigen beleving hebben van deze periode. Dat reikt verder dan de Nederlandse veteranen. Het gaat ook om de Nederlandse, Indische en Molukse gemeenschappen die de jaren veertig in toenmalig Indië hebben meegemaakt.

Als de wapens worden opgepakt, dan mag het geen verrassing zijn dat er geweld wordt gebruikt en ook niet dat er over een grens kan worden gegaan. Dat is een inherent risico. Het onderzoek behoort te vertellen wat er is gebeurd en een verklaring te geven voor hoe het zo heeft kunnen gebeuren. Zeker de gebeurtenissen die beoordeeld worden als 'over de grens'. Daarvoor is het echter niet nodig om individuele of groepen veteranen aan te wijzen. Zij werden immers in 'andere tijden' door de politiek op missie gestuurd om 'orde en vrede' te brengen.

INSPECTEUR-GENERAAL DER KRUGSMACHT, LUITENANT-GENERAAL FRANK VAN SPRANG

Indië- onderzoek (2)

Van 1947 tot april 1950 was ik inlichtingenofficier bij verschillende KNIL-bataljons in Oost-Java. Ik ben nu 96 jaar oud. Naar aanleiding van de vele publicaties over vermeende wreedheden, begaan door de Nederlandse militairen in voormalig Indië, heeft de overheid gemeend een drietal organisaties een onderzoek te laten uitvoeren. Hoe rijmt dit met de excuses van voormalig minister Bot en onze koning, die namens de regering reeds excuses hebben aangeboden aan de Indonesische president over wreedheden begaan door de Nederlandse militairen in Indonesië. Dat er door de Nederlandse militairen wreedheden zijn begaan, is juist, maar ook de Indonesische militairen begingen wreedheden, tegen eigen volk. De vraag is: hoe komt dat? Zijn er bijzondere omstandigheden geweest die dat in de hand hebben gewerkt? Volgens mij zijn er oorzaken aan te wijzen die deze wreedheden hebben bevorderd. De koningin had in augustus 1945 de onafhankelijkheid van Indië beloofd. Indonesische vrijheidsstrijders (Soekarno) weigerden de voorwaarden en proclameerden de onafhankelijkheid. De Bersiap begon na de capitulatie van Japan. Nederland besloot troepen te sturen om orde en vrede te brengen, maar in werkelijkheid ook omdat de ondernemingen moesten draaien, want onze staatskas was leeg. Uitzending van dienstplichtige militairen naar Indië was in aanvang ongrondwettelijk. Dit is later door een grondwetswijziging hersteld. De meeste uitgezonden troepen waren onvoldoende geschoold, zeker niet degelijk opgeleid om guerrilla te bestrijden. Er waren militairen die hun eigen oorlogstrauma's nauwelijks verwerkt hadden. Materiaal was onvoldoende in kwaliteit en aantal; er was geen goed verbindingsmateriaal, radio's werkten niet en telefoons ontbraken. KNIL-militairen moesten zo uit Japanse gevangenschap weer in dienst en als keurkorps dienen, zonder dat zij tijd kregen hun oorlogstrauma's te verwerken.

Al deze factoren zijn er mede oorzaak